

המאשימה: מדינת ישראל

ע"י שלוחת תביעות חדרה

-נגד-

הנאשם: חמיס _____

ע"י ב"כ עוה"ד ריאד ו/או חוסאם אבו-פול

מבקה אלג'רבייה 30100

טל' 04-6384725, פקס' 04-384856

סיכומי ההגנה

הנאשם מתכבד להביא בזה את סיכומיו. בזאת, הנאשם לא יכול שלא להודות לביהמ"ש הנכבד על כי גילה רוחב לב הראוי להערכה, והיא אך לשם התחקות אחר האמת.

במידה וביהמ"ש הנכבד יראה לנכון לדחות את מועד מתן הכרעת הדין לשם הקלה על ביהמ"ש הנכבד בלימוד החומר בתיק, אין לנאשם אלא להביע הסכמתו המפורשת לדבר.

כב' ביהמ"ש מתבקש בזה לזכות הנאשם מחמת הספק ולחילופין לפוטרו מאחריות פלילית בגין הגנה על עצמו.

הנאשם מחלק בזה את סיכומיו לשלושה חלקים, לראיות התביעה, ההגנה, ובסופו לפן המשפטי המתחייב.

אין בניתוח ובציטטות המובאים בסיכומים אלו כדי להוות זניחת טענה אפשרית כלשהיא אלא יש בהם כדי להאיר את עיני ביהמ"ש הנכבד במס' נקודות חשובות, מבלי להמעית בחשיבות שאר המופיע בחומר הראיות ובמסקנות ההגיוניות שאפשר להסיק ממנו.

א. אקדמת מילין

1. בפני ביהמ"ש מואשם הנאשם על כי ביום ה' 29.6.96 בסמוך לשעה 18:30 פצע הנאשם שלא כדין את המתלונן פארס ____ בכך שירה לעברו באמצעות רובה דייג, שחדר לראשו מאחורי אוזן שמאלית. עבירה בניגוד לסע' 334+335(ו) לחוק העונשין תשל"ז 1977 .
2. לביסוס ראיותיה, סמכה המאשימה את האישום נגד הנאשם על עדותיהם, של המתלונן, שני קרוביו אשר לשיטתם נכחו במקום וכן עדים טכניים, ובכללם השוטרים גובי העדויות אשר ביקרו בשטח ורופא אשר טיפל במתלונן עם הגעתו אליו.
3. הנאשם, מצדו הדף את אשר יוחס לו בעדות הגנה מטעמו וכן ע"י אחרים מקרובי משפחתו אשר נכחו בזירת האירוע.
4. לשם הרשעתו של הנאשם באשר יוחס לו, למותר יהיה להדגיש על ביהמ"ש הנכבד להגיע למסקנה על כי אשר יוחס לנאשם, הוכח בפניו מעל "לכל ספק סביר" - אשר כמאמר הפסיקה במידת וודאות הקרובה כדי ראית המעשה המיוחס בשטח.
5. בסיכומים אלה יידרש הנאשם לקעקע את גרסת עדי התביעה, במגמתיות עדיה, לצד אי הדיוק במסירת פרטי האירוע - והעלמת עובדות מהותיות, כל זאת לצד מחדלי המשטרה כפי שיבואר להלן.
6. ע"כ יפנה הנאשם לניתוח ראיות התביעה, באם עולות הן עד כדי "וודאות" ומעל "לכל ספק סביר".

ב. ראיות התביעה:

1. בפתיח הדברים מן הדין יהיה לעמוד על אופיים של עדי התביעה ועל מידת הכרתם חובתם לומר אמת בפני ביהמ' 'ש. ותחילה לעד התביעה העיקרי; לשם המחשת הדברים להלן ציטוט מעדותו של המתלונן :

"... הייתי שתוי לא שתוי שתוי גמור..." ע' 17.

"נכון שאני עברייני ויש לי הרבה תיקים במשטרה....." בע' 18

ובע' 21: "נכון הורשעתי באונס... הורשעתי בסמים... אלימות... ויש גם הרבה תיקים שאני לא זוכר..."

ובע' 24: "אם אתה אומר אני מתוחכם... אני לא מתוחכם אני טיפש..."

2. עינינו הרואות, זהו אורחו וזהו טבעו של המתלונן, ושמה תאמר כי, אין לבסס ממצאים עובדתיים על סמך עדותו של אדם שלא הדיר רגליו ממתחם העבריינות על החוק, מקדים המתלונן לציין כי בעת האירוע הוא היה שתוי שתוי, אך לא לגמרי שתוי - ראה עדותו שם.

3. לא ייפלא אם כך כי מידת הכרתו בחובה לומר אמת תתאם היגיון זה של התיאור, ולפיכך, כפועל יוצא מאישיותו זו, כפי שתיארה הוא מפיו, על חובתו לומר אמת ולא לשקר גורס מתלונן זה בעדותו, כי

"אינני משקר כי אינני הנאשם... אני שקיבל מכות..."

והאם חובת אמירת האמת תלויה היא באיזה צד ניצב העד בביהמ"ש על ספסל הנאשמים או שמא כעד?!

מילים אחרות: חובתו לומר אמת עניין היא של הצורך !

4. באם לא די בכך, ראויה להדגשה התייחסותו של עד התביעה הנוסף אשר העיד על עצמו כמי שלא היה מעורב ואשר כביכול אך בא לומר את האמת. והדברים מכוונים לעת/ 4.

עד זה היה ניתן לשער לאחר שהעיד על אופיו כאדם דתי ירא שמים, המתפלל, ועוד בהילקח בחשבון כי הישיבה התקיימה בחודש רמזאן, נשאל ע"י הסניגור האם הוא מוכן להישבע על הקוראן באם מה שהוא מעיד הוא אמת.

היה ניתן לצפות כי עד שזהו אופיו יענה בחיוב, אלא שעד זה, סירב דווקא. וכלשונו :

"לא מוכן להישבע שכל מה שאמר אמת..."

האם אין בכך משום עדות, מפי העד דווקא, ומשום הזמנה, שלא יינתן אימון בדבריו, ובל תטען כי הדברים מוצאים מהקשרם, שכן נמצא כי עד זה, לא ידע כי בן דודו מרצה עונש מאסר בפועל, וכי לא ידע ולא שמע על זריקת אבנים, חרף העובדה כי העד הנוסף שהיה עמו תיאר אירוע זריקת האבנים, האם יוכל העד לזכור את צבע חולצתו בעוד אינו זוכר את האירוע המרכזי של התיק ושל אותו יום מהומה?!

5. והאם יעלה על הדעת כי המתלונן לא היה מספר לעד זה את אשר אירע כשעתיים שלוש לפני האירוע עם הנאשם. וכי על מה יידרשו ביניהם עדים אלה אם לא על ענייני דיומה, ומה הם, אתמהה, ענייני דיומה של אנשים כאלה.

6. ניכר עד כאן בעליל כי העדויות עד לשלב הזה אינן רק מגמתיות אלא שהעובדות נידלות מפי אנשים, שאופיים רע ושרכו דרכיהם עד אשר טחו עיניהם מלראות האמת, לא כל שכן חובתם לאמירתה מעל דוכן העדים, לאחר אזהרתם בענישה המתחייבת מעדות שקר!

7. אלא שבכך לא די, ע"כ להלן נבדוק את נסיבות האירוע עובדתית כתיאורה של הזירה וההתרחשות כפי שאירעו מפי עדי התביעה.

7.1. תיאורו של המתלונן :

"על האבנים לא סיפרתי..." ע'19.

"על אשת עפוף לא סיפרתי..."

"ירה כאשר שתינו קוניאק..."

7.2. האם ידע מה אירע לו וכיצד ?

"אם אתה אומר שאני מתוחכם ... אני טיפש..." ע'24

7.3. האם ידיעתו על ההתרחשות מידיעה אישית?

"מביה"ח אני יודע בדיוק מה אמרו לי והייתי מטושטש..."

"לא יודע למי סיפרתי הייתי כמעט מת..." ע' 24-25

7.4. "מסרתי הודעה לא ידעתי מה אני אומר..." ע' 16

ובע' 17 " ... פתאום אני מסתובב בא לי מכה באוזן...לא ידעתי מה היה איתי..."

ולשאלה, איך הנאשם החזיק הרובה?

" לא הסתכלתי..."

7.5. איך ידע שזה הנאשם..?

" ... כשהסתובבתי ראיתי שהוא ניסה להרוג אותי..."

7.6. ומי היה יחד עמו: בהודעתו במשטרה מיום 29.9.96 (יום המקרה) טען כי היה ביחד

עם אחיו זוהיר _____ (ש' 1+2) ! בניגוד לעדויות אחרות.

7.7. זכ"ד רפ"ק הודיע אלימלך מיום 30.9.96 על שיחה עם המתלונן: המתלונן ישב עם

אחיו זוהיר + טוען שהגיעו שלושת אחים דהיינו חמיס ושני אחיו. ואילו בהודעת

פארס מיום 29.9.96 לא מזכיר את אחיו של חמיס ?

7.8. הודעת פארס מיום 30.9.96:

7.8.1. השעה 22:00 ! (ש' 5) ואילו בהודעה מיום 29.9.96 טען שהשעה היתה

18:30.

7.8.2. בש' 5 טען שיצא לחצר ואילו בהודעה מיום 29.9.96 טען שישב במרפסת (ש'

2+1).

7.8.3. ש' 23-25 טוען שנכח במקום בן דודו עיסא מוסטפא _____ ועוד כמה

אנשים ! - בניגוד להודעתו מיום 29.9.96 ולשאר העדויות. מי הם אותם

כמה אנשים (לשון רבים) האם עדים נוספים לכאורה שהתכוון פארס לגייס

בנוסף לאלה שהעידו בתיק זה ?

8. סיכומו של עניין כי ניתן לקבוע כי המתלונן אכן נפגע, אך מהן נסיבות פגיעתו, כיצד נפגע

וממה קשה יהיה אם לא בלתי אפשרי לקבוע כי הוא נפגע מאותו רובה דייג.

הפנייתה של התביעה לקבוע כי אכן חבלתו של המתלונן מרובה הדייג למצער אינה

עומדת במבחן ההיגיון וניסיון החיים, מכל אחת מהסיבות הבאות :

לפי אופיו של ראש החץ של אותו רובה, אין ספק שאם היה פוגע במתלונן, החץ היה גורם לפגיעה גם בעצם הגולגולת וגם בקרום המכסה אותה, דבר שלפי הממצאים הרפואיים לא היה. בהעדר ממצאים רפואיים בכיוון דא יהיה צריך מאמץ מחשבתי מיוחד כדי לנמק קביעה שמא הפגיעה נגרמה מחץ ולא מאבן שמכתה יותר מפוזרת ופחות ממוקדת.

ע"מ שייפגע מחץ של הרובה, היה חייב הנאשם להתקרב למרחק כל כך קרוב עד כדי דיוק בפגיעה. והרי לפי התיאור של כל עדי התביעה, הנאשם הגיע אליהם למקום ישיבתם כאשר יורד מרכבו והרובה בידו. שאם היה הנאשם מכוון את הרובה לעבר המתלונן, האם זאת לא ראו המתלונן וצאן מרעיתו בני שיחו שישבו עמו בצוותא?

באם החץ היה פוגע בראש והיה ננעץ שם, עד אשר בא הרופא והוציאו מראש המתלונן כפי שתיאר זאת עד התביעה, האם לא היה הדבר בא לידי ביטוי בדו"ח הרפואי?

באם החץ היה פוגע בראש וננעץ שם, האם רק בעור היה ננעץ או שגם בעצם הגולגולת ואין שום ממצא רפואי כזה?

באם להאמין לעדי התביעה בדבר נסיבות הפגיעה, ואכן הירי היה מתבצע מרובה, האם הרומח לא היה מחויב להתנתק מהרובה, באם נשאר תקוע בראש המתלונן.

באם נכונה עדות השוטר אשר חיפש את הרובה ומצאו בלול התרנגולת, והחץ היה פוגע במתלונן, האם לא היה צריך לראות על הרובה דם כלשהוא. שאם היה אכן דם מדוע לא צוין הדבר ומדוע לא הוצבע עליו.

האיך השתחרר "הרומח" ממוט הברזל אליו הוא מחובר ושרק באמצעותו הוא נורה?

תהיות אלה אינן סתמיות הן ואינן לשם השערה גרידא, אלא לאחר עדותו של הרופא שטיפל באיש וזה לאחר אזהרה אישר

"כי ההשערה של הסניגור כי הפגיעה היה ממכשיר אחר הינה אפשרית ביותר..." "רא' עדותו של ד"ר קימל.

עוד ציין אותו רופא בהגינות כי אין הוא מומחה "לרופאה משפטית" ... "וכל שאומרים לי רושם "לשם" עזרה לחולה".

ולהלן ציטטות נוספות מדברי הרופא:

ע' 35 ש' 7: "אתה שואל אותי שאלות בתחום שאיני מומחה בו. זה צריך לשאול רופא אף אוזן גרון".

ע' 35 ש' 11: "אני לא מומחה של רפואה משפטית".

ע' 35 ש' 18: "ש: הנאשם כאן טוען שאם בכלל הוא נתן מכה לפצוע זה היה באבן ולא בחץ, כפי שהוא נאשם? האם הפציעה מתאימה גם לפציעה באבן? ת: קשה לי לענות על זה למרות זאת אני לא מומחה לרפואה משפטית ואיני זוכר את המקרה לפרטיו".

ע' 36 ש' 22: "יתכן ויש אפשרות שהוא נפגע בצורה אחרת אבל ביום שהייתי במיון וראיתי את הפציעה ושמעתי את הטענות זה התאים לי. מעבר לכך הכל יתכן".

ע' 37 ש' 1: "ש: האם יתכן שפגיעה מחפץ חד מקרוב לא תשאיר פגיעה בעצם? ת: אין לי תשובה לכך. לגבי הפגיעה בעצם בוצעה סי.טי. ואין ראיה ועדות לשברים. ממה שראיתי לא התרשמתי משברים בעצם. אני לא יכול לענות על השאלות שלך".

ע' 37 ש' 7: "ש: האם הקרום שמכסה את העצם נפגע? ת: אין לזה עדות בצילומים. קשה לה להגיד לך. ש: ניתן לראות גם בעין האם ראית? ת: לא".

ע' 37 ש' 14: "ש: מה הסיכוי או ההסתברות של ההתרשמות שלך שהפצע נגרם בדרך זו או אחרת לאור זה שאני (צ"ל אתה - ר.א.פ.) לא מומחה ברפואה משפטית שמנגנון הפציעה היה אחר? ת: אני לא יכול לתת תשובה באחוזים. האופציה שהסנגור מציע בהחלט אפשרית. אז והיום לא הייתי מומחה בכרורגיה וברפואה משפטית".

ע' 37 ש' 25: "הפציעה התאימה לפציעה מחפץ חד בהסתייגות שאני לא מומחה לרפואה משפטית".

9. אמור מעתה, כי המסקנה לבסס פגיעתו של המתלונן כתוצאה מרובה דייג, אינה בספק גרידא אלא שבלתי אפשרית היא. שכן, אם נכונה העדות כי באמצעות אותו רומח ניתן להרוג קריש בגודל העד - באורך 3 מטר - ללא ספק פגיעה כזו מאחורי אוזן שמאלית היתה לפחות פוגעת בעצם ובקרום העוטף אותה.

אפשר בהחלט להעלות על הדעת מצב שאחד מקצוות האבן היה חד והוא זה שגרם לפצע החד אותו תיאר הרופא. אבן כזאת היא חדה מספיק כדי לגרום לפציעה ואיננה חדה מספיק כדי להינעץ בעצם !.

10. זאת ועוד, אם תגרוס כי המתלונן לא ידע את אשר אירע עמו מהטראומה אשר פקדה אותו, וכי אלה שסבו סביבו אכן ראו את אשר התרחש, האם יעלה על הדעת, כי המתלונן יעיד שלא היה רומח בראש, וכי עד תביעה דווקא יזכור כי המתלונן קיבל מכות בגבו כשהוא שרוע ונפול על הרצפה?

ואם עד זה ראה זאת, מדוע ע"ת שני לא יתאר זאת? האם אין זה פרט מהותי וחשוב דיו, או שהיה אירוע של מה בכך כדי להשמיטו?

דרך אגב, באם לאחר נפילת המתלונן המשיך הוא לקבל מכות בגב, אזיי מה עשו אותם עדים שהינם בני דודתו וקרוביו. ובאם לאחר מכן הייתה המולה והתקהלות קהל רב, כיצד זה לא זכרו זאת אותם עדים, ומדוע כי לא יזכרו יידוי האבנים על הנאשם?

כל זאת, אם מניחים שמדובר בעדים שזיכרונם אינו בוגד בהם, אשר ידעו לזכור צבע חולצת המתלונן, צבע דלת הכניסה היכן שישבו, צבע של רובה בלילה חשוך, וכיו"ב. אלא מאי, עד התביעה האמור ידע ליתן עדותו עת נכח בביהמ"ש ושמע במלואה את עדות הרופא, מחד, ומאידך חרף זאת, אף לא צלח זכרונו ולא ידע להטות עצמו לומר אמת, וגרס כי הרופא שנכח בישיבה, אותה שמע, הוציא הרומח מראש המתלונן. האם על עדויות אלה תתבסס הרשעה בפלילים ומעל לכל ספק סביר.

11. באם ביהמ"ש הנכבד זוכר את הופעות העדים הרי כל עדי התביעה היו מאוד מבולבלים וגמגמו בעדויותיהם התפתלו והתפתלו עד אשר עדות כל אחד מעדי התביעה דמתה לקרב מאסף בו מנסים ביהמ"ש והתביעה והסניגור להבין מה העד אומר: האם זה טבעם של עדי אמת או שמא זהו דווקא טבעם של "עדים" לסיפור מתואם ביניהם בו הלבשו מאורע אחד של הנפת רובה הדיג באוויר על מאורע אחר בו נפגע המתלונן מאבן?.

12. להלן ציטטות מספר מדברי "עדי הראיה" הנטענים המנסים להלביש אירוע על אירוע במטרה להזיק לנאשם, והסתירות שלהם:

12.1. עד התביעה אחמד :

"ש: איפה היה הרומח כשפארס נפל על הרצפה? ת: בפנים (העד מצביע על צד שמאל של הגלגלת שלו מאחורי אוזן שמאל)" (ע' 40 ש' 6). איפה ה"רומח" שנבדוק עליו הימצאות דם?

"ש: מה קרה עם הרומח? ת: נשאר בגולגולת של פארס. ש: כשהאמבולנס לקח את פארס איפה היה הרומח? ת: נשאר בראש שלו. אני לא ראיתי שהוציאו את הרומח מהראש של פארס. ש: לפני שהרומח פגע בפארס האם שמעת משהו ביניהם? ת: לא. לא היו דיבורים" (ע' 40 ש' 17). גרסת הרומח התקוע לו בראשו של המתלונן אין לה תימוכין בעדויות אחרות. טענת "עד" כי לא שמע כל דיבור בין חמיס לפארס באירוע הנטען על ידו היא בסתירה לעדות העד הלאל _____ שכן שמע דיבורים למרות שכולם לפי הטענה עמדו כמעט בצמוד אחד לשני !.

"ש: מה קורה לברזל אחרי שיורים? ת: הברזל נשאר והקטנצ'יק בורח. (הקודקוד של הרומח בורח). הברזל עצמו נשאר בתוך הרובה. כשאני אומר רומח אני מתכוון לראש הקטן שיוצא מהרובה" (ע' 41 ש' 19). ביהמ"ש הנכבד ראה כבר כי שום חלק שנורה מרובה הדיג איננו אמור להשתחרר כי כל המטרה של רובה הדיג היא גם לדוג וגם לאסוף את הנידוג !.

"ש: מה הקירבה המשפחתית שלך לפארס? ת: אנחנו בני דודות" (ע' 42 ש' 9). יש לבחון חומר הראיות של התביעה במשנה זהירות לאור זאת ששני "עדי הראיה" הם קרובי משפחה הדוקים של המתלונן. אין להוציא מכלל אפשרות כי ה"עדים" לכאורה טקסו בינם עצה באותו לילה מפורסם והחליטו להלביש אירוע הנפת רובה הדיג באוויר לשם הפחדה על אירוע מכת האבן !.

"ש: פארס לא אמר בעדותו במשטרה שאתה היית נוכח בעת המקרה? ת: אני הייתי שם" (ע' 42 ש' 17). דברי פארס (המתלונן) במשטרה היו בזמן אמת ולא היה לו כל אינטרס אז, להבדיל מעדותו בביהמ"ש, להסתיר הימצאות עד נטען זה.

"ש: אף אחד לא סיפר לך שזרקו אבנים על הבית שלו? ת: לא. ש: זה מוזר כי השוטר סיפר שהיו המון אנשים ליד הבית שלו ושברו את החלונות ואף אחד לא סיפר לך במשך 3 שנים על זריקת האבנים? ת: לא. עד עכשיו לא ידעתי שזרקו אבנים על הבית של חמיס" (ע' 44 ש' 3). דברים כדורבנות שאינם טעונים פירוש והמראות עד כמה נגוע עד זה בחוסר מהימנות קיצוני.

"ש: אם אומר לך שהוא נשפט ל- 11 שנה? ת: לא יודע. ש: אבל הוא בן דודה שלך? ת: רק במקרה אני הולך לשם" (ע' 44 ש' 14). האם בן דודה של המתלונן לא יודע שהמתלונן נשפט למאסר ארוך?!

"ש: מה לבש פארס באותו יום? ת: היה לבוש גופיה ואני הלבשתי אותו בחולצה שלי אחרי הארוע כי היד (צ"ל דם - ר.א.פ.) היה יורד. ש: מה צבע החולצה שהלבשת לו? ת: כחולה וצבועה בלבן. ש: מה צבע הגופיה שלבש? ת: לבן. ש: מה אתה לבשת באותו יום? ת: לבשתי מכנסיים שחור. ש: מתחת לחולצה לבשת משהו? ת: גופיה לבנה קצרה. ש: מה לבש הלא? ת: ג'קט בצבע שחור. מכנסיים שחור. לא זוכר איזה צבע חולצה היה לו מתחת לג'קט" (ע' 44 ש' 27). איך מתיישב זיכרון טוב כזה עם שאר תשובותיו של עד זה?

"ש: כשהקודקוד היה תקוע בראשו של פארס איך היה תקוע? ת: ישר בזוית של 90 מעלות" (ע' 45 ש' 15). עור לבדו לא יחזיק חץ תקוע בזוית 90 אלא אם החץ היה ננעץ בעצם קשיח כמו עצם הגולגולת ואין ממצא רפואי כזה, ללמדך כי כל הגרסה היא מופרכת ומהווה ניסיון הלבשת אירוע על אירוע אחר.

"ש: כשאני שאלתי אותך בפעם הראשונה אמרת שת/2 של חמיס, וכשהסניגור שאל אותך אמרת שזה לא הרובה של חמיס, למה לא אמרת את זה בפעם הראשונה. ת: אני פחדתי כי זו פעם ראשונה שאני מעיד או נמצא בבית משפט" (ע' 47 ש' 2). עד זה התבלבל בזיהוי הרובה.

12.2. עד התביעה הלא :

"הוא נפל כי חמיס נתן לפארס מכה באוזן עם הרובה. חמיס התחיל לתת לו מכות ברצפה. לקחנו את פארס והקמנו אותו ולקחנו אותו לבית שלו" (ע' 49 ש' 7). ובע' 50 ש' 16: "ש: מה עשה חמיס כשפארס היה על הרצפה? ת: הוא רצה להמשיך לתת לו מכות. לא עם הרובה. הוא נתן לו מכה עם הרגל שלו בגב". סיפר המכות למרות שהוא עובדה מהותית בשרשרת האירועים לא בא זכרו ע"י עד התביעה אחמד _____ ולא ע"י המתלונן????? העד מנסה להדר את סיפורו המפוברק של הלבשת אירוע על אירוע.

"ש: מה עשה פארס בקשר לאוזן שלו? ת: הוא הוציא משהו מהראש מאחורי האוזן. אני לא יודע אם היה דם או לא. ש: האם אתה ראית מה הוא

הוציא. ת: לא זוכר. ש: מה היה לו בראש? ... ת: חוט של הרובה. ש: מה היה בחוט? ת: לא זוכר" (ע' 49 ש' 10). זכרוננו של עד זה בוגד בו יותר מדי. הסיפור שלו על הואצת פארס למשהו מראשו לא הוזכר על ידו בהודעתו במשטרה ונראה כי הוא בא כניסיון מגמגם להתאים עדותו לעדות העד אחמד _____.

וכמה עמודים אח"כ שכח "עד" מוזמן זה מה אמר קודם וענה: "ראיתי שהוא מוציא משהו. ש: באיזה גודל היה המשהו הזה? (כמו החץ הזה שאורכו 60-70 ס"מ) ת: לא. ש: כמה היה האורך? ת: זה היה קטן לא כמו זה. 5-7 ס"מ" (ע' 52 ש' 1). אי אפשר להאמין לעד כזה.

"ש: למה הכוונה זרק, האם זרק את כל הרובה? מה פגע בו כל הרובה או משהו אחר? ת: לא יודע" (ע' 50 ש' 2). אי אפשר לקבוע ממצאים מעבר לכל ספק על סמך דברי עד כזה שלא יודע תשובה לשאלה כזו?.

"ש: מה עשה חמיס? ת: המשטרה באה ולקחה אותו. לפני זה חמיס זרק אבנים לחלון ביתו של פארס כשהיה המקרה. זה היה אחרי המקרה. ש: מה קרה בבית של פארס מזריקת האבנים של חמיס? ת: נפל החלון. ש: היה עוד מישהו עם חמיס? ת: לא היה אף אחד" (ע' 51 ש' 5). פארס עצמו לא טען כך ולא אף אחד אחר. "עד" זה הופך את היוצרות בניסיונו הנואל להרשיע הנאשם.

"ש: מה חמיס החזיק? ת: לא יודע אם זה הרובה שאתה מחזיק. ש: איך נראה הרובה של חמיס ביחס לרובה הזה, האם הוא דומה לו? ת: לא זוכר. אני זוכר שהוא היה שחור. ש: מבחינת הגודל והצורה האם דומה לו? ת: לא זוכר" (ע' 51 ש' 18). האם באמת אי אפשר לזכור גודל וצורה?.

"ש: כשחמיס הגיע לפארס עם הרובה, מה עשה פארס, האם דיבר איתו קילל אותו? ת: הוא לא התייחס אליו" (ע' 51 ש' 24). דברים אלה הם בסתירה לעדות עד התביעה אחמד _____ שטען כי הוחלפו דברים בע"פ בין הנאשם למתלונן. ראה גם דברי עד זה בע' 55 ש' 10: **"ש: אחמד _____ שמע את כל מה שכולם דיברו כי היה קרוב? ת: כן" ללמדך שאין סיבה הגיונית לסתירה החזיתית בין עדויות שני "העדים".**

"ש: במשטרה נשאלת מי היה עם פארס וענית שרק אתה היית עם פארס? ת: גם אחמד היה. ש: למה אמרת במשטרה שרק אתה היית? ת: אין לי שום אינטרס. ... ת: אחמד כן היה. אני מאשר את חתימתי על ההודעה על

הדף השני של ההודעה... (ע' 52 ש' 12). להזכיר: הודעתו במשטרה בשורה 27-28 בעמ' 1: **"שאלה - "מי היה עם פארס" תשובה - "רק אני הייתי עם פארס" !**

"ש: מי הראה לך את הניירת של האמבולנס? ת: אני לא זוכר. ב"כ הנאשם: אני מודיע לביהמ"ש כי הניירות של האמבולנס לא היתה בראיות התביעה" (ע' 53 ש' 12). עד זה שכל הזמן עונה "לא זוכר" ראה מסמכי האמבולנס ממקור אחר שאינו התביעה המשטרתית שאין לה מסמכים אלה. השאלה היא אם הוא רק ראה ננרות האמבולנס או גם דיסקס ותיאם עדויות? הספק פועל לטובת הנאשם.

"ש: מה קירבת המשפחה בינך ובין פארס? ת: הוא בן דודה שלי" (ע' 54 ש' 15).

"ש: אחמד _____ ופארס לא טענו שחמיס נתן מכות לפארס? ת: אני ראיתי את זה. ש: מה שמעת את פארס אומר לחמיס? ת: לא זוכר" (ע' 55 ש' 24).

"ש: במשטרה אמרת שחמיס לקח את החץ מפארס וברח מהמקום? ת: עבר זמן ואני לא זוכר בדיוק. לא בראש שלי כל הסיפור" (ע' 55 ש' 29).

"ש: אתה מוכן להשבע על הקוראן שמה שאמרת זה אמת? ת: בטח שלא. המילים של אלוהים לא צריכות להשמע. ש: אתה מתפלל? ת: בטח" (ע' 56 ש' 4).

13. סיכומו של פרק זה מוביל, בלית ברירה, כי לא רק אופיים של העדים נמצא פגום ופגוע עד כדי המסקנה כי אין בפיהם אלא מגמה אחת להרשיע הנאשם, אלא שחובתם לומר אמת הינה מהם והלאה, עדויותיהם אינן לוקות אך במגמתיות לשמה אלא רצונם להטות משפט, נובע מהחסרת פרטים מהותיים ומשמעותיים והתוצאה היא אי עמידה במבחן הסבירות וההיגיון הפשוט לא כל שכן ניסיון החיים.

14. בסיכומו של פרק זה ניתן לקבוע כי ידי המאשימה לא צלחו להוכיח את ההאשמה מעל לכל ספק סביר.

ג. עדויות ההגנה:

1. הנאשם, אשר נמנה על משפחה קטנה, וכביכול אל מול קהל עוין, נתן עדויותיו בשלוש הזדמנויות, אחת במשטרה על אתר ובתכוף לאירוע, מאוחר יותר, ושלישית בביהמ"ש.
2. הנאשם העיד לתומו, כי הבלבול אשר ניכר בעדותו, ניכר הוא כתוצאה ישירה למעצרו ולטראומה הכרוכה בכך.
3. אין כל סיבה הגיונית, באם בהמ"ש יתעלם מאי הדיוק בעדי התביעה, כי ייחס חשיבות לאי הדיוק בעדות הנאשם.
4. הנאשם, סיפר את כל אשר התרחש, כי הוא אכן הרים את הרובה דייג, אך לא ירה בו, וכי הרמת הרובה באה כתגובה על תקיפתו יחד עם בני משפחתו במטר אבנים. וכי פגיעתו של המתלונן באה דווקא מאבן, גרסה המתיישבת עם עדות הרופא.
5. דווקא הסתירות שניכרו בעדות הנאשם, הגיוניות הן ומחויבות המציאות לאור ניסיון החיים, בהילקח בחשבון כי הלה נעצר ע"י המשטרה, הוחזק בתא מעצר, התעלף לאור האסטמה שהייתה לו וממנה סבל ובעקבותה הובל לטיפול רפואי.
6. הנאשם העיד על כי הוחתם על ניירות הרבה, וכי ידיעתו בעברית הייתה קלושה.
7. כב' הש. קדמי מסכם בספרו, כי יהיו התנאים אשר יהיו לעולם השקרים של הנאשם הינם, בחינת ראיה נסיבתית ואין כוחם אלא במצטבר **לראיות העיקריות הקיימות**. אך אין כוחם של אלה לבוא במקום הראיה העיקרית, ואין בהם כשלעצמם למלא אחר חובת התביעה בהוכחת המוטל עליה. ראה יעקב קדמי על הראיות בעמוד 413 ובמהדורת העדכון 20-21.

8. אך יד המקרה הייתה באירוע כי דווקא יכול היה להיות הקורבן הנאשם דווקא. וראיה כי בתו נחבלה, חלונות ביתו נשברו ותוקנו, ואף סכין שנזרקה לעבר בת אחיו, אך החטיאה אותה במקרה.

9. להלן ציטטות מעדות הנאשם :

"אמרתי שמי שלא מסתלק מכאן אני נותן. התחילו לזרוק אבנים על הדלת. איך שיצאתי מהדלת של הבית שלי תפס את הרובה הלאל _____ שהעיד פה היום. אז לפארס לא היה בית. כולם ברחו. נשאר רק הלאל _____ להרגיע את המצב. אני נשארתי בבית. הם חזרו עוד פעם לזרוק אבנים אז יצאתי החוצה והרמתי את רובה הדיג למעלה. אני לא זוכר שנתתי למעלה אבל לא פגעתי בפארס" (ע' 58 ש' 1).

"נכנסתי לניידת ונסענו לזכרון. שם התעלפתי מאסטמה כי שמו אותי בחדרה אטום. נחנקתי כי יש לי אסטמה. הוצאתי את המכשיר ולא נתנו לי להשתמש בו" (ע' 58 ש' 1).

"החץ מחובר עם חוט שחור ארוך לוו בקידמת רובה הדיג כדי שלא יברח. החץ מורכב משני חלקים. החץ נכנס לתוך תעלה, ויש גומי שנמתח ותופס את החץ. ההדק הפעיל את הרובה. אם אני רוצה לתת לפארס בראש שלו צריך להיות מומחה. קשה לכוון. אני צריך לכוון לראש עד שאתכנן לפגוע בראשו. כשאני מכוון לדג, הדג נכנס לסלע. הוא נכנס לבור ואז מלמעלה אני מכוון וכך אפשר לתפוס את הדג. אם הייתי רוצה לפגוע בו הייתי פוגע בגופו וזה יותר קל" (ע' 58 ש' 14).

"ראש החץ מחובר עם הברגה ולא יכול לברוח. (מדגים את ההברגה ומתברר כי יש הברגה של כסנטימטר בין החץ לראש החץ)" (ע' 58 ש' 28).

"ש: במשטרה מסרת שתי הודעות. בראשונה הכחשת בכלל שהיה לך רובה דייג? ת: שלקחו אותי אני לא יודע איך הרגשתי בכלל. רציתי להתקשר הביתה ולדעת מה מצב הילדים. אמרו לי שאם אומר את האמת אלך הביתה. אני פחדתי ולא יודע מה דיברתי. בלילה בשעה 24:00 בא אליי קצין גדול והכין לי קפה ואמר לי שהוא רוצה לעזור. אמרו לי שהם רוצים לעזור לי כי מכירים את אבא שלי שעבד בזכרון. אמר לי שאגיד שעשיתי את זה ושאלך הביתה. אמרתי לו שבאמת נתתי לו באבן. התלהבתי ללכת הביתה. הרגשתי שהמצב לא טוב ולא יודע מה דיברתי. בזמנו גם לא דיברתי עברית טוב. השנה למדתי לדבר יותר טוב כי אני 4 שנים בחדרה" (ע' 59 ש' 5).

"ש: פעם נכתב שירית לעבר האנשים ופעם לכיוון האנשים? ת: לא יריתי לכיוון האנשים. אמרתי לו שהרמתי את הרובה למעלה. זה נכנס בקלות לגוף של האנשים. לגוף זה יהיה קשה להכנס כי יש בגדים. מרחוק זה לא נכנס. אמרתי לאנשים שמי שלא יסתלק אני אתן לו אבל הרמתי את הרובה למעלה" (ע' 59 ש' 12).

"ש: ממה נפצעה הילדה שלך? ת: התמונה שאתה מראה לי זו אכן בתי והיא נפצעה מזריקת האבנים אל הבית שלי. התעודה הרפואית מוגשת ומסומנת נ/8" (ע' 59 ש' 16).

"אני לא זוכר. ביקשתי ממנו תרופה והוא לא רצה. ש: נכון שבאותו יום לא נפצעת? ת: נפצעתי בגב. הוא לא רצה לקחת אותי לרופא. זרקו אותי לחדר בלי שמיכה. ש: בת/2 כתוב שלא נפצעת? ת: הראיתי לשופט שרון שנפצעתי בגב" (ע' 61 ש' 1).

"ש: האם אמרת לשוטר פלומבו שאין לך רובה בכלל ושאתה נתת לפארס מכה רק עם אבן ולא עם רובה דייג? ת: אולי זה מפחד אולי מהבילבול" (ע' 61 ש' 6).

"ש: אם השוטר כותב שאין לך רובה דייג הוא לא ממציא את זה מהראש? ת: אולי מהפחד" (ע' 61 ש' 13).

"ש: סלים חקר אותך בצהריים? ת: הוא חקר אותי בבוקר בצהריים ובערב כל היום. גם ג'לאל חקר אותי כל היום" (ע' 61 ש' 26).

"ש: אמרתי לו שעם הרובה הזה אתה ירית לכיוון האנשים שזרקו עליך אבנים. ת: לא, באויר. ש: אמרת לו שכשירית לא פגעת באף אחד אלא באויר? ת: לא, אמרתי שהרמתי את זה למעלה. ש: ירית למעלה ויצא חץ או לא? ת: אני לא חושב שהיה חץ. ש: אם אתה לא חושב שהיה חץ למה הלכת עם סלים לחפש את החץ? ת: הוא ביקש ממני שאראה לו איפה קרה הארוע. ש: כשסלים חקר אותך בת/3 עמ' 3 ש' 3 הוא שאל אותך למה אתה מחזיק את רובה הדייג ואמרת לו שאתה מצאת את זה בחוף הים? ת: לא אמרתי לו בחוף הים אלא קניתי מחנות של יוסי ליד בנק הפועלים. ש: קודם אמרת לו שמצאת בים ואח"כ אמרת לו שקניתי לפני שנה ב- 150 ש"ח? ת: אולי אמרתי לו זה לים" (ע' 62 ש' 6).

"ש: אחמד מוסטפא _____ אמר אותו דבר שירית בראש של פארס חץ? ת: הוא הסתבך בתשובות. הוא לא היה שם בכלל. ש: גם הלאל אמר שירית ברובה? ת: אתה לא נתת הזדמנות שישבע על הקוראן" (ע' 63 ש' 28).

10. מן המקובץ, כי לא רק שהנאשם הדף את אשר יוחס לו, אלא שמסר עדותו לתומו, באופן הגיוני, תוך תיאור המתרחש וללא כל ניסיון הטיית משפט, כשבפיו עדות, שאינה מרחקת אותו מהזירה או מהאירועים שאם היה משקר אזי היה מרחק את עצמו כליל, ואם כן, אזי מה לו לנאשם להודות כי החזיק רובה בידו, ואם לא היה מותקף ע"י המתלונן ובני משפחתו, מה נחוץ לו לנאשם היה לאיים בהרמת רובה?.

כל אלה מובילים למסקנה כי יש לאמץ את גרסת הנאשם ולא לתת אימון דווקא בעדויות מגמתיות מפי עדי התביעה. לא כל שכן מפני יתר עדי התביעה - השוטרים - אשר לא היו עדים לאירוע ואשר יכולתם לבטא בתרגום מערבית לעברית את הכוונה המדויקת בדברי הנאשם מוטל בספק.

11. אין בכגון דא לסמוך על ההודעות שנגבו מהנאשם כלשונן גם בשל טעויות תרגום אפשריות. לשם הדוגמה המונח בערבית "טחית עליהם" אפשר שיתורגם "יריתי לכיוונם/לעברם" או "יריתי עליהם" ועד התביעה 2 רס"מ דראושה, ע' 11 ש' 3 בעצם מאשר זאת: "לשאלתך, כשאומרים בערבית את המילה "תחית עליהם" יכולים להיות לזה ... - המשמעות של המשפט הזה הוא ש"יריתי עליהם".

ד. החץ/רומח והספק:

החץ ("הרומח") אם בכלל נורה ואם פגע בפארס היה בר איתור:

לפי ההיגיון "הרומח" לא מתנתק מהמוט באורך של כחצי מטר אליו הוא מחובר בהברגה, ובכך שניהם המשולבים קלים לאיתור.

לחליפין "הרומח" לבדו שהוא באורך של מספר סנטימטרים הוא בר איתור בזירה הנטענת כי אם היה פוגע בפארס היה נשאר לידו או לפי עדות פארס היה אמור להיתקע בבית אמו.

עדות המתלונן עד התביעה 5 פארס _____: "לשאלתך, אם כך היו צריכים לתפוס את החץ והוא היה נתקע בבית של אמא שלך - מה החץ לא נתפס! איך הרובה נתפס והחץ לא נתפס, אם החץ לא היה פוגע בי יכול להיות שהיה נתקע בקיר של הבית של אמא שלי" (ע' 22 ש' 23).

אי חיפוש החץ ע"י הרשות התובעת, המשטרה, וחוסר הנחית המשטרה לחפשו כבר בשלב של המעצר עד תום ההליכים כשעדיין היה אפשר לאתרו, גרמו לנאשם עוול משווע וכפול:

1. אם היו מחפשים חץ ומוצאים, בהנחה שנורה חץ באויר לשם הפחדת ההמון הצר על בית המתלונן, היו נוכחים כי אין על חץ כזה דם כלשהוא ובכך היה נחרץ גורל המזימה של עדי הראיה לכאורה.

2. אם לא היו מוצאים חץ במקום הנטען ע"י עדי התביעה למרות הצפי הסביר לכאורה כי יימצא באותו מקום (לאור סיפורי הבדיה של עד התביעה על תקיעת החץ בראשו של פארס וכיו"ב) אזי יש בכך כדי להראות שאין בסיפורי עדי התביעה ולא כלום וכי הם מנסים להלביש אירוע מאוחר יותר על פציעת פארס מאבן במהלך פעולה של הגנה עצמית של הנאשם.

כב' הנשיא ברק, בעניין תורגמן (ע"פ 721/80 שלמה תורגמן נ. מ"ד פד"י ל"ה(2) 474, בעמ' 475/474 קובע כדלקמן: **"מטרת החקירה המשטרתית אינה מציאת ראיות להרשעתו של חשוד, אלא מציאת ראיות לחשיפת האמת, בין אם אמת זו עשויה להוביל לזיכוי של חשוד, ובין אם היא עשויה להוביל להרשעתו."**

המשמעות הראייתית לפי הפסיקה בנדון דא ידועה לביהמ"ש הנכבד היטב ולפיה חלה חזקה כי אילו הובאה הראיה (החץ-רומח) אשר לא הוכח ואף לא נטען ע"י המשטרה כי חיפשה אותה ולא הצליחה למצאה, היא היתה פועלת לרעת התביעה ולטובת הנאשם בשני מובנים: אם לא יימצא חץ/רומח זה סימן שלא נורה, ואם אכן אמור היה להימצא בקלות לפי סיפורי הבדיה של עדי התביעה הרי היו או אז מוצאים שאין עליו דם כלשהוא לא של פארס ולא של אחרים! רק בשל שני אלו היה הנאשם מזוכה.

בע"א 55/89, קופל נ. טלקאר, פ"ד מ"ד(4) 595, בעמ' 602 מצטט השופט מלץ את ההלכה שנקבעה בע"א 548/78 (פ"ד ל"ה(1) 736): **"מעמידים בעל דין בחזקתו שלא ימנע מבית המשפט ראיה שהיא לטובתו, ואם נמנע מהבאת ראיה רלוואנטית שהיא בהישג ידו ואין לו לכך הסבר סביר - ניתן להסיק, שאילו הובאה הראיה הייתה פועלת כנגדו"**

בע"א 27/91, שמעון קבלו נ. ק' שמעון עבודות מתכת בע"מ, פ"ד מט(1) 450 נאמר ע"י ביהמ"ש העליון כדלקמן: **"שהרי הימנעות מלהביא ראיה מצויה ורלוואנטית תוביל את בת המשפט למסקנה, שאילו הובאה היא הייתה פועלת לרעת אותו צד שנמנע מהגשתה (ראה לעניין זה: ע"פ 728/84 חרמון נ' מדינת ישראל [3]; ע"פ 437/82 אבו נ' מדינת ישראל [4]). כלל זה הינו יפה הן במשפטים פליליים והן במשפטים האזרחיים - ראה י' קדמי, על הראיות (דיונון, תשנ"א) 917-922."**

יש להוסיף לנ"ל כי הרופא לא שלל את גרסת הנאשם והעדר חיפוש החץ/רומח גרם לנאשם עוול ראייתי פיזי ונפשי בל ישוערו.

כב' השופטת דורנר קובעת כי "באשר לטענה בדבר העדר הוכחות מספיקות, מידת ההוכחה הנדרשת במשפט פלילי אינה, כידוע, וודאות מוחלטת, אלא שיכנוע מעל לספק סביר. ספק סביר מתקיים כאשר ניתן להסיק מחומר הראיות מסקנה המתיישבת עם חפות הנאשם, שהסתברותה "אינה אפסית אלא סובסטנטיבית" מתוך ע"פ 3974/92 מוריס אזולאי נ. מ"ד. פד"י מ"ז(2) 569, בציטוט בהסכמה מתוך פס"ד קודם.

ביהמ"ש הנכבד מתבקש בזאת לזכות הנאשם.

ריאד אבו-פול, עו"ד

ב"כ הנאשם